

## פתיחה לפרק "חבית"

לאוסרה בשבת כאיסור מן התורה או רק כגזרת חכמים. כמו כן מן הצורך גם להגדיר את ההבדלים הדקים בין סחיטה שאפשר לראותה כתולדה למלאכת דישה, ובין אופנים או מקרים אחרים של סחיטה, הדומים אמנם מבחינה צורנית-חיצונית, אבל נבדלים ביותר מבחינת כוונתו של העושה או מבחינת מהותם ושימושם.

הבעיות האחרות בפרק הן בשבירת החבית בשבת למטרת הוצאת דברי אוכל מתוכה. כן נדונות בפרק בעיות הכשרת מיני אוכל בכמה צורות, הדומות מבחינה פנימית לשאלת הסחיטה, שכן גם כאן קיימת הבעיה של מציאת התחום הדק המבדיל בין מלאכה האסורה מצד עצמה ובין דבר הדומה לה בצדו החיצוני והטכני אבל איננו זהה מבחינת הכוונה או מבחינת המטרה והתועלת. כגון: חימום מיני אוכל, או שרייתם, וכגון: טיפול במאכלים וצינונם בשבת, — היש בהם צד איסור משום דמיונם למלאכת הבישול, או שאף חכמים לא עשו בהם סייג והתירום לגמרי. ואכן בפרק זה מסוכמות כמה בעיות שכבר החל בירורן בפרקים קודמים ולא הגיעו עוד לידי סיכום.

פרק זה עוסק גם הוא בסוגים שונים של איסורים שרובם משום "שבות". אף כאן אין דבר אחד מאחד מבחינה פנימית את הנושאים השונים שבפרק, אם כי רובם עוסקים בהכשרת מיני מאכל או בטיפול בדברי מאכל ביום השבת. מבחינת תוכנו יש לחלק את ההלכות שבפרק זה בצורה אחרת מכפי סידורן במשנה, ועל ידי כך ניתן לראות כמה שאלות כלליות שפרטי הדברים בפרק נובעים מהן. בעיה אחת מביניהם היא בדיני סחיטה בשבת. הסחיטה איננה מנויה בין אבות המלאכות האסורות. אף האיסור כאן איננו מיוחד לפעולת הסחיטה כשלעצמה אולם פעולת הסחיטה תיתכן להיות תולדה של לפחות שני אבות-מלאכה: של מלאכת "הדש", שעיקרה מוגדרת בצורה מופשטת כהוצאת תוכן רצוי מתוך מעטה וקליפה שאינם נחוצים ואינם ראויים, ושל מלאכת "המלבן", — כאשר הסחיטה היא חלק מפעולת רחיצה.

אכן, היחס בין מלאכת הסחיטה למלאכת הדישה אינו פשוט ואחיד לחלוטין. כי הנה, לדוגמה, בבירור המעשי הנוגע לחליבה בשבת קיימת השאלה באיזו מידה יש לראות את החליבה כפרט או תולדה של סחיטה או דישה, ומתוך כך מתעוררת ממילא השאלה אם יש